

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA Nr. 189 din 19.07. 2010

Dosar nr: 198/2010

Petiția nr: 4069 din data de 19.05.2010

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului - Centrul de Resurse Juridice pentru S. L. cu sediul ales în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului - București Mall, Anchor Plaza Office Building Anchor Group S.A, cu sediul ales în București, Str. Calea Vitan, nr. 55-59, Sector 3.

II. Obiectul sesizării

2.1. Interzicerea accesului în incinta Mall Vitan a minorului cu dizabilitate fizică, care se deplasa cu ajutorul unei triciclete – mijloc locomotor.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 4069 din data de 19.05.2010, se invoca faptul ca in data de 17.07.2008, d-nei. S. L. și fiului ei minor, S. Ș. M. care are o dizabilitate motorie ce necesită folosirea unei triciclete mecanice, le-a fost interzis accesul în Mall București Vitan, de către angajatul firmei de pază, care a invocat prevederile **Regulamentului de Ordine Interioară** al complexului comercial Mall București, **punctul 23**, care interzice accesul în incinta complexului cu anumite mijloace de deplasare.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr. 37/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 4484 din 02.06.2010 a fost citată petenta, prin reprezentant. Prin adresa nr. 4483 din 02.06.2010 a fost citată partea reclamată. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 08.07.2010.

4.3. La termen s-au prezentat partile, care au susținut aspectele sesizate inițial și au depus înscrisuri.

V. Susținerile părților

5.1. Sustinerile petentului

5.1.1. Petentul adresează plângerea înregistrată sub nr.4069/19.05.2010, prin care a sesizat unele aspecte privitoare la cazul D-nei S' L și fiul ei minor, S' Ș M, care are o **dizabilitate locomotorie** ce necesită folosirea unei triciclete mecanice, faptul că, în data de 17.07.2008 le-a fost interzis accesul în Mall București Vitan, de către angajatul firmei de pază BGS care a invocat prevederile Regulamentului de ordine interioară al complexului comercial Mall București, punctul 23, conform căruia "vizitatorii ce se deplasează cu role, biciclete, triciclete sau orice alte mijloace de deplasare cu roți nu au acces în incinta București Mall, cu excepția cazurilor de cărucioare pentru invalizi, sau cărucioare pentru copii care pot fi controlate de un însoțitor sau un adult".

5.1.2. Din petiție reiese faptul că doamna S' L a explicat agentului de pază necesitatea tricicletei medicale pentru delăsarea fiului său, conform indicațiilor medicale, acesta fiind singurul mijloc de deplasare la distanță a copilului. Agentul i-a cerut Doamnei S' L să lase tricicleta la intrare și să ia copilul în brațe dacă dorește să intre în magazin. Copilul cântărește 35 kilograme, iar mama are contraindicații medicale în a căra greutatea în urma unei operații de cancer tiroidian. Agentul a împins-o pe D-na S' L spre ieșire, pentru că refuza să se conformeze cerințelor.

5.1.3. În petiție mai este arătat faptul că D-na S' L s-a adresat conducerei Mall-ului care i-a răspuns cu aceleași argumente ca și agentul de pază adăugând că *dispozitivul de deplasare nu era adaptat cu un mâner de control și că măsura interzicerii se referea strict la siguranța minorului și a celorlaltor vizitatori*. Minorul S' M S se deplasează și merge la o școală obișnuită folosind aceeași tricicletă medicală fără a pune pe cineva în pericol.

5.1.4. Solicită **constatarea și sancționarea faptelor discriminatorii** împotriva minorului S' Ș M și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării să pună în vedere S.C. Anchor Group S.A. **să elimine prevederile discriminatorii din toate regulamentele sale și să asigure aplicarea nediscriminatorie a acestor regulamente.**

5.2. Partea reclamată

5.2.1. Reclamatul prin punctul de vedere emis și înregistrat cu nr. 39349/08.07.2010 **invocă excepția tardivității** sesizării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Totodată face referire la *faptul că s-a pronunțat Colegiul Director prin hotărârea nr. 216/08.04.2009 și că doamna S' L avea la dispoziție calea de atac a hotărârii respective, considerând ca de la data emiterii hotărârii în cauză și până în prezent nu au apărut probe noi care să motiveze o nouă sesizare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării*. Depune la dosar **Regulamentul de Conduită Interioară al Complexului Comercial București Mall, modificat, care la art.22 prevede „Vizitatorii ce se deplasează cu role, biciclete, triciclete sau orice alte mijloace de deplasare cu roți și care pot pune în pericol siguranța traficului vizitatorilor nu au acces în incinta București Mall, cu excepția cazurilor de carucioare pentru persoane cu dizabilități, sau orice alte asemenea mijloace de deplasare, adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități.”**

5.2.2. Reclamatul subliniează că doamna S L împreună cu copilul au fost opriți de agentul de pază din cauza faptului că acesta din urmă se deplasa pe tricicleta respectivă și nu din alte motive, cum ar fi dizabilitatea minorului. În momentul în care au fost opriți, agentul de pază nu știa că minorul ar fi persoană cu dizabilități din moment ce se deplasa cu o tricicletă.

5.2.3. Se face referire la faptul că în București Mall vin mulți copii, dintre care unii destul de mici care circulă împreună și alături de părinți, astfel ca oricând, în orice moment, un alt copil putea fi lovit de acesta cu tricicleta care nu putea fi controlată, sau minorul în cauză se putea accidenta în preajma scărilor rulante.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Colegiu Director reține că la data de 17.07.2008, i-a fost refuzat accesul, în incinta Mall Vitan, d-nei S L împreună cu copilul ei minor, S Ș M, care se deplasa pe o tricicleta mecanică, neprevăzută cu mâner de control, fapt care nu era în concordanță cu prevederile art.23 din Regulamentul de Ordine Interioară al București Mall, în vigoare la data respectivă.

6.2. În acest sens, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a pronunțat prin **Hotărârea nr.216/08.04.2009**, prin care consideră că *nu pot fi reținute aspecte ce întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, conform art.2 alin.1 din O.G.137/2000.*

6.3. Petenta, prin reprezentant depune o nouă sesizare, în data de **19.05.2010**, având **același obiect și aceleași părți**, cu precizarea că există dovezi noi de natură a modifica starea de fapt și de drept a celor petrecute în data de 17.07.2008, respectiv **adresa nr.3239/SJCRU/27.03.2009 a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap**, care atestă omologarea mijlocului de locomotie al minorului, ca fiind unul adecvat pentru persoanele cu dizabilități și asimilat căruciorului rulant.

6.4. În ședința de audieri, la care ambele părți au fost prezente, a fost ridicată **excepția tardivității**, având în vedere prevederile art.20 alin.1 din O.G.137/2000 coroborate cu faptul depunerii noii sesizări, după expirarea termenului de 1 an, termen de decadere prevăzut de art.20 alin.1 din ordonanță, de la care petenta a luat la cunoștință despre adresa Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

6.5. Petenta, **prin Conluziile Scrise**, depuse la dosar și înregistrate cu nr.5603/12.07.2010, răspunde față de excepția invocată de către Colegiu și reclamat, prin considerarea că *termenul* în speță a fost respectat având în vedere depunerea petiției nr.11051/22.08.2008 și a considerentului că un nou termen de prescripție curge de la data primirii adresei Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap nr.3239/SJCRU/27.03.2009. În acest sens petenta precizează că „din termenul de curgere de la data de 27.03.2009, trebuie scăzute lunile în care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu a fost funcțional, având mai puțin de 5 membri, cărora nu le expirase mandatul. Deși se puteau depune petiții la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în această perioadă, considerăm că în virtutea dreptului la un proces echitabil și la un remediu efectiv, Ș M S și mama acestuia, d-na L S aveau dreptul ca petiția lor să poată fi analizată și investigată de nouă și nu de trei sau patru membri ai Colegiului Director al Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. (...) Considerăm că folosirea termenului **poate** (art.20 alin.1 din O.G.137/2000) comportă un aspect de recomandare, mai ales luând în considerare faptul că

termenul de solicitare a unei despăgubiri în instanță civilă, ..., este de 3 ani. Încălcarea dreptului de a nu fi discriminat de către S.C.Anchor Mall S.A. are caracter continuu. Restricționarea accesului persoanelor cu dizabilități care folosesc drept tehnologie asistivă pentru deplasare altceva decât scaunul rulant, în complexul Mall București, conform Regulamentului de Ordine Interioară, și prin urmare situația discriminatorie, se manifesta și producea efecte pentru orice persoană aflată în situația descrisă mai sus, și la data depunerii petiției, respectiv 19.05.2010.”

6.7. Petenta susține că în noua petiție sunt invocate temeuri de drept noi, respectiv încălcarea art.15 din O.G.137/2000 – dreptul la demnitate personală.

6.8. În raport cu aspectele de fapt invocate în speta, Colegiul reține ca dna. Stoian Luminita a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu o plângere (nr. 11051 din 22.08.2008) vizând, în esență, **refuzul de a se permite accesul** în incinta Mall, în data de **17.07.2008**, împreună cu copilul sau, folosind o tricicletă medicală. Cu privire la acest aspect s-a pronunțat **Hotărârea nr. 216 din 08.04.2009** prin care s-a reținut că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare. Hotărârea nu a fost contestată de petentă în fața instanței de contencios administrativ.

6.9. Prin plângerea înregistrată cu nr. 4069 din 19.05.2010, Centrul de Resurse Juridice a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în numele dnei Stoian Luminita, în legătură cu aceeași faptă (din data de 17.07.2008). Petenta arată că în baza **adresei ANPH nr. 3239/SJCRU/27.03.2009** s-a atestat omologarea mijlocului de locomoție drept **adecvat** pentru persoane cu dizabilități, ceea ce constituie un **element nou**, de natură a constata că refuzul de a permite accesul în mall este discriminatoriu.

6.10. Coroborat prevederilor **art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000**, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director reține că „(1) Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”. Corelativ circumstanțierii faptelor de discriminare rațiune tempore, termenul prevăzut în art. 20 alin.1 este un termen de procedură, reprezentând intervalul de timp înăuntrul căruia trebuie îndeplinit actul de sesizare al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la săvârșirea unor fapte sau acte de discriminare. Din interpretarea alin.1 al art. 20, Colegiul Director reține că legiuitorul a instituit un termen legal, circumscris unui interval determinat de timp, în speță, de un an de zile, care începe să curgă de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință petentul de săvârșirea ei, constituind astfel un termen peremptoriu.

6.11. Colegiul reține ca în raport cu **exceptia de tardivitate** invocata în cauza, petenta considera ca termenul la care face referire art. 20 alin.1, în prezenta speta trebuie calculat de la momentul adresei ANPH, în speta data de 27.03.2009 din care trebuie scăzut intervalul de timp în care *Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării* nu a fost "functional", intrucat în atare condiții s-ar fi încălcat dreptul la un proces echitabil și la un remediu efectiv. De asemenea, considera ca sintagma „poate” cuprinsa de legiuitor în art. 20 alin.1, comporta un aspect de recomandare iar fapta imputată are caracter continuu, prin repercusiuni implicite asupra persoanelor cu dizabilități, în general.

6.12. Colegiul constata ca partile nu contestă momentul săvârșirii faptei, data de 17.07.2008, când a fost refuzat accesul în incinta Mall, cu tricicleta copilului

petentei. Este dincolo de orice dubiu ca acesta a luat cunoștința de săvârșirea faptei la momentul la care s-a produs, ulterior sesizând Consiliul în legătura cu aspectul în cauză. Fundația Centrul de Resurse Juridice fiind imputernicită de dna Stoian Luminita, a sesizat *Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării* prin **plângerea cu nr. 4069 din 19.05.2010**, cu privire la aceeași faptă săvârșită în data de 17.07.2008, considerând că adresa ANPH din 27.03.2009 constituie un element de probă nou de natură a determina reținerea unei fapte de discriminare.

6.13. În raport cu modalitatea în care legiuitorul a formulat conținutul art. 20 alin.1 este evident că dreptul la beneficiul unei cereri în vederea sesizării CNCD cu privire la constatarea unei fapte de discriminare este condiționat de un interval de timp care este indisolubil legat de momentul săvârșirii faptei ori de momentul luării la cunoștință de săvârșirea respectivei fapte. În prezenta speta, petenta a luat cunoștința de faptă în mod nemijlocit la data de 17.07.2008. Prin plângerea cu nr. 11051 din 22.08.2008 a exercitat efectiv dreptul de a sesiza *Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării* cu privire la acest incident.

6.14. Reținând susținerea Centrului de Resurse Juridice că un nou termen de prescripție curge de la data adresei ANPH din 27.03.2009, se pune întrebarea în ce măsură acest moment are legătură cu ipoteza reglementată de legiuitor în art. 20 alin.1 i.e. „momentul luării la cunoștința de săvârșirea faptei”. Or, așa cum susține însăși C.R.J., adresa ANPH constituie un element care ar putea avea relevanță pentru fondul cauzei, însă nu un element care are legătură cu „momentul luării la cunoștință de săvârșirea faptei”. De altfel documentul datat 27.03.2009 este anterior datei la care s-a soluționat plângerea inițială, prin hotărârea nr. 216 din 08.04.2009, ceea ce ar putea pune în discuție lipsa depunerii la dosarul inițial al invocării în contextul unei eventuale plângeri împotriva hotărârii. Pe de altă parte, chiar dacă s-ar prezuma că un nou termen de prescripție ar curge de la data de 27.03.2009, coroborat datei înregistrării plângerii subsecvente (nr. 4069 din 19.05.2010) se poate constata că se depășește termenul de 1 an prevăzut de art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, petenta nu a indicat elemente contrare acestor prezumții.

6.15. Colegiul nu poate primi criticile petentei cu privire la caracterul de recomandare al termenul de 1 an ori eventuala suspendare a termenului de prescripție pe perioada în care nu s-au numit o parte din membrii Colegiului CNCD. Sintagma „poate” utilizată de legiuitor în art. 20 alin.1 se coroborează cu art. 27 alin. 1 și 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Ordonanța nr. 137 reglementează posibilitatea ca persoana care se consideră discriminată să se adreseze CNCD cu o cerere pentru constatarea și sancționarea contravențională a unei fapte de discriminare iar art. 27 alin. 1 și alin.2 reglementează posibilitatea ca persoana care se consideră discriminată să se adreseze instanței de judecată cu o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare. (A se vedea Curtea Constituțională Decizia nr. 444 din 31 martie 2009, în același sens Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008).

6.16. Prin Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că jurisdicția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu are caracter obligatoriu, întrucât legea nu prevede în sarcina persoanei vătămate obligația de a urma o procedură administrativ-jurisdicțională prealabilă sesizării instanței de judecată, ci numai posibilitatea de a opta între cele două căi de valorificare a dreptului. Legiuitorul, dincolo de posibilitatea declanșării unei proceduri

administrativ-jurisdicționale finalizată prin constatarea și sancționarea contravențională a unei fapte, a prevăzut, în temeiul art. 27 alin.1 și alin. 2 al O.G. nr. 137/2000, dreptul persoanei care se consideră discriminată de a formula, în fața instanței de judecată, o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, în termen de 3 ani de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei (A se vedea Curtea Constituțională, Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007). Ca atare, sintagma „poate” utilizată de legiuitor în art. 20 alin.1 nu se referă la natura termenului (de recomandare) cât la posibilitatea de valorificare a dreptului persoanei care se consideră discriminată de a adresa o cerere pentru constatarea și sancționarea contravențională a unei fapte respectiv o cerere adresată instanței pentru despăgubiri.

6.17. În ceea ce privește susținerea Centrului de Resurse Juridice cu privire la calcularea termenului de 1 an fara a lua in considerare perioada de timp în care nu s-au efectuat numirile membrilor in Colegiu de către Parlament, Colegiul este de opinie că o eventuala oprire a curgerii termenului de 1 an trebuie privită în raport de situații care pun titularul dreptului subiectiv în imposibilitatea de a exercita dreptul la o cerere pentru constatarea și sancționarea discriminării. Ca atare, este legitim și pe deplin conformă cu rațiunea precipției că intervalul de timp cât durează imposibilitatea de a exercita dreptul la acțiune să nu fie cuprins în calculul termenelor de prescripție (A se vedea în acest sens prof.dr. Ernest Lupan, Drept civil partea generala, 1995, Standard SRL Cluj Napoca). Cu atât mai mult, cauzele care determină neluarea în calcul a unor eventuale intervale de timp vizează situațiile în care titularul dreptului subiectiv este împiedicat de împrejurări a căror înlăturare este peste puterile acestuia. Or, în speța nu s-a invocat niciun fapt de natură a fi împiedicat petenta a exercita dreptul de sesizare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în termen. Pe de alta parte, eventualele critici cu privire la nerespectarea drepturilor procedurale în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (contradictorialitate, aparare etc) ar fi putut face obiectul unei acțiuni împotriva hotărârii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe calea controlului de contencios administrativ.

6.18. Pentru aceste motive, excepția de tardivitate cu privire la aspectele ce vizează refuzul părții reclamate din data de 17.07.2008 urmează a fi admisă.

6.19. Cât privește cererea petentei de a dispune eliminarea prevederilor discriminatorii din toate regulamentele S.C. Anchor Group S.A. și aplicarea acestora în mod nediscriminatoriu, Colegiul Director reține faptul că reclamatul a făcut dovada modificării articolului în discuție, respectiv art.22 din Regulamentul de Conduită Interioară al Complexului Comercial București Mall.

Pentru aceste considerente, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți, în baza art.20 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admite excepția tardivității.

2. Cu privire la eliminarea prevederilor discriminatorii din toate regulamentele S.C. Anchor Group S.A – faptele sesizate **nu intră sub incidența art.2 alin.1 din O.G.137/2000 republicată.**
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
4. O copie a hotărârii se va transmite părților, în termenul prevazut de lege.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

7.1. Nu este cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

8.1. Prezentul act poate fi contestat în termen de 15 zile de la data comunicării potrivit art.20 alin.10 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

8.2. Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal stabilit de art. 6 din Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

POP IOANA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

